

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4617203701
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4617203701.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobcu: E. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. L. XXX XX V., právne zastúpený JUDr. Martinom Kákošom, advokátom, so sídlom Bernolákova 1546/32, 955 01 Topoľčany, proti žalovaným: 1./ H. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXX, XXX XX N., 2./ D. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. L. XXXX/XX, XXX XX V., 3./ E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. XX/X, XXX XX H. L., všetci právne zastúpení JUDr. Pavlom Vöröšvárym, advokátom, so sídlom Škultétyho 1597/7, XXX XX V., o určenie vlastníckeho práva a o vzájomnej žalobe žalovaných v 1. až 3. rade na určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu V. (ďalej len „súd prvej inštancie“) zo dňa 8. februára 2XX9 č.k. 4C/22/2XX7-186 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania m e n í tak, že v konaní o určenie vlastníckeho práva majú žalovaní v prvom až treťom rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobcovi, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

V konaní o vzájomnej žalobe žalovaných v prvom až treťom rade majú žalovaní v prvom až treťom rade nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobcovi, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

Žalovaní v prvom až treťom rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu žalobcu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v katastrálnom území E., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra E XXX/XX, orná pôda o výmere 9 980 m², zamietol. Určil, že žalovaní v prvom až treťom rade sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti v katastrálnom území E. zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra E XXX/XX, orná pôda o výmere 9 980 m², každý z nich v podiele 1/3. Žalovaným v prvom až treťom rade nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 132 ods. 1, § 134 ods. 1, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 486 zákona číslo 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.1. Dôvodil, že na základe dokazovania je nesporné, že Y. Z. bol vlastníkom ku dňu smrti k predmetnej nehnuteľnosti. V dedičskom konaní po nebohom sa vlastníčkou stala H. B. i keď účastníkom konania mali byť aj deti po nebohej H. K. - sestre poručiťa. Dedičstvo teda bolo potvrdené H. B. napriek tomu, že bola nepravou dedičkou. Po jej smrti predmetnú nehnuteľnosť zdedili jej deti, ktoré sú zároveň žalovanými v predmetnom konaní. Žalobu žalobcu zamietol. Zároveň žalovaní v prvom a ž treťom rade v priebehu konania sa domáhali vzájomnou žalobou určenia, sú spoluvlastníkmi spornej nehnuteľnosti, každý v podiele 1/3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní, doplnení dokazovania, dospel k záveru, že

žalovaní v prvom až treťom rade sú spoluvlastníkmi k predmetnej nehnuteľnosti. Ich vzájomnej žalobe vyhovel.

1.2. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 257 CSP, pretože dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajú v tom, že žalobca musel podanou žalobou riešiť zápis duplicitného vlastníctva k spornej nehnuteľnosti a bez rozhodnutia súdu tento zápis nemôže byť napravený.

2. Žalovaní podali odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote v časti výroku, ktorým nezaviazal žiadnu zo strán na náhradu trov konania. Namietali, že dôvody, ktorými súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa. Tvrdili, že v priebehu súdneho konania nevyplývali žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie v merite veci a o ktorých by žalobca nemal skôr vedomosť. Čo sa týka ďalších dôvodov hodných osobitného zreteľa, zo strany žalobcu neboli uvedené žiadne skutočnosti preukazujúce nepriaznivé osobné, zárobkové a majetkové pomery, ani nebolo dokazovanie týchto skutočností navrhované. Tvrdili, že vzhľadom k tomu, že boli plne úspešní v konaní, mala im byť priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%.

3. Žalobca sa vyjadril k odvolaniu žalovaných písomným podaním. Uviedol, že sa stotožňuje s posúdením otázky súdom prvej inštancie, ktorým vo veci úspešnej strane nepriznal náhradu trov. Nesúhlasil s tvrdením, že mal k dispozícii všetky podklady a že v priebehu konania nevyplývali žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie v merite veci a o ktorých by nemal skôr vedomosť. Dedičské konanie mu bolo sprístupnené až prostredníctvom súdneho spisu po začatí konania. Tvrdil, že výnimočnosť tohto prípadu je v tom, že svoje práva na odstránenie duplicitného vlastníctva nemohol uplatniť inou cestou ako súdnou. Zároveň k odvolaniu pripojil kópiu rozhodnutia Sociálnej poisťovne o priznaní starobného dôchodku.

4. Žalovaní sa vyjadrili k vyjadreniu žalobcu písomným podaním. Uviedli, že žalobca síce nezavinil zápis duplicitného práva na liste vlastníctva, avšak nemusel vyvolať súdny spor a mohol sa s nimi dohodnúť mimosúdne. V rámci predsúdneho konania však žiadal len jeho výlučné vlastníctvo bez akejkoľvek náhrady. Tvrdili, že spor nemá znaky výnimočnosti. Uviedli, že žalobca vo vyjadrení argumentuje sociálnym aspektom a prikladá rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške starobného dôchodku, čo je v rozpore s § 366 CSP.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 355 ods. 1, § 359 CSP), a zistení, že spĺňa náležitosti ustanovenia § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), vec prejednal. Dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 CSP), ani na jeho zrušenie (§ 389 CSP).

6. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

7. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

8. Podľa § 257 CSP súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa domáhal určenia vlastníctva nehnuteľnosti v katastrálnom území E. zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra E XXX/XX, orná pôda o výmere 9 980 m² z dôvodu, že vlastnícke právo k tejto nehnuteľnosti nadobudol na základe darovacej zmluvy spísanej vo forme notárskej zápisnice dňa 24. 06. 1991 pod. č. N 159/91, NZ 156/91, ktorou mu E. Zová nehnuteľnosť darovala a to na základe rodinnej dohody uzavretej s jeho matkou H. K. a s právnou predchodkyňou žalovaných H. B.. Žalovaní podali dňa 24. 05. 2017 vzájomnú žalobu, ktorou sa domáhali určenia, že sú vlastníčkmi nehnuteľnosti v katastrálnom území E. zapísanej na LV č. XXXX ako parcela registra E XXX/XX, orná pôda o výmere 9 980 m², každý v pomere 1/3. Súd prvej inštancie na pojednávaní uznesením zo dňa 01. 12. 2017 pripustil zmenu žaloby tak, že vlastníckeho práva sa

žalobca domáha titulom vydržania, pretože E. Z.ová bola oprávnenou držiteľkou a s nehnuteľnosťou nakladala ako so svojou a teda bola dobromyseľná. Rovnakým uznesením pripustil aj zmenu vzájomnej žaloby. Na základe uvedeného rozhodol rozsudkom 4C/22/2017 - 96 zo dňa 12. 12. 2017, ktorý bol zrušený rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn. 25Co/69/2018 zo dňa 17. 09. 2018. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom.

10. Odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní žalovaných, po preskúmaní spisového materiálu, rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolania žalovaných v prvom až v treťom rade dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné. Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia rozsudku v napadnutej časti trov konania je zrejmé, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania ustanovenie § 257 CSP.

11. V zmysle § 257 CSP je možnosť súdu zvoliť iný záver pri náhrade trov konania, než vyplýva zo všeobecných zásad, avšak musí ísť o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania, ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu. Aj Najvyšší súd SR v svojom rozhodnutí sp. zn. 2M Cdo 17/2009 zo dňa 28.01.2010 uviedol, že rozhodovanie v zmysle § 257 CSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj okolnostiach na strane strán sporu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, a tiež na okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Uviedol tiež, že ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Vzhľadom na vyššie uvedené preto žalobca nenaplnil predpoklady pre aplikáciu § 257 CSP.

12. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá sa skúma čo do právneho základu a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu vo veci (zásada zodpovednosti za výsledok sporu) je charakteristická pre sporové konania a uplatní sa tak, že neúspešná strana sporu je povinná nahradiť úspešnej strane sporu trovy konania, ktoré jej vznikli. Procesný úspech sa určuje vo vzťahu k predmetu sporu úspechom v spore, ktorý sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku, ktorým sa rozhodlo vo veci samej. V predmetnom konaní žalobca žaloval žalovaných a žiadal určiť vlastníctvo k spornej nehnuteľnosti. Avšak vzhľadom na to, že súd prvej inštancie správne určil, že vlastníkom spornej nehnuteľnosti sa stali žalovaní, ktorí si tento nárok uplatnili vzájomnou žalobou, stali sa tak plne úspešnými v spore voči žalobcovi. Zamietnutím žaloby voči žalobcovi mali žalovaní plný úspech v spore v konaní o určenie vlastníckeho práva, odvolací súd teda zaviazal žalobcu na náhradu trov konania v plnom rozsahu v tomto konaní. Rovnako tak podanou vzájomnou žalobou určil, že žalovaní sú vlastníckymi spornej nehnuteľnosti a preto v konaní mali plný úspech v spore a odvolací súd zaviazal žalobcu na náhradu trov konania aj v konaní o vzájomnej žalobe žalovaných.

13. V nadväznosti na vyššie uvedené je potrebné uviesť, že medzi stranami môže existovať viac právnych vzťahov, resp. aj v rámci jedného právneho vzťahu môže existovať niekoľko ohrozených alebo porušených práv a žalobca sa nemusí domáhať ochrany celého nároku, ale napr. len jeho časti. Rovnako si v spore môže uplatniť niekoľko samostatných nárokov. V prípade, ak si strana sporu uplatní v jednej žalobe niekoľko samostatných nárokov, postupuje sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa zásad pre priznanie náhrady trov konania pri každom nároku samostatne. Nemôže teda úspech žalobcu v spore týkajúcom sa iba niektorého nároku založiť právo na náhradu trov konania vo všetkých nárokoch. Súd teda o nároku na náhradu trov konania v prípade dvoch nárokov musí rozhodnúť dvoma samostatnými výrokmi. V predmetnom konaní súd prvej inštancie rozhodoval o žalobe žalobcu o určení vlastníckeho práva a rovnako tiež o vzájomnej žalobe žalovaných v prvom až treťom rade, preto nemohol byť správny jeden výrok, ktorým určil náhradu trov konania, pretože uvedenú skutočnosť mal posudzovať samostatne.

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania podľa § 388 CSP zmenil tak, že odvolaniu vyhovel a úspešným žalovaným v prvom až treťom

rade v konaní o určenie vlastníckeho práva im priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobcovi, rovnako ako v konaní o vzájomnej žalobe žalovaných v prvom až treťom rade o určenie vlastníckeho práva, voči žalobcovi.

15. V súlade s vyššie uvedenou právnou úpravou, odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania tak, že žalovaní v prvom až treťom rade majú voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, keďže odvolací súd ich odvolaniu vyhovel a v odvolacom konaní boli plne úspešní. O výške náhrady trov odvolacieho konania, ako aj o výške trov konania, rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh § 428 CSP).